

Etelä-Savon ammattiopisto / Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Prikka-hankkeen loppuselvitys 31.12.2019

1 Tavoite 1

Osaamisperusteinen ja asiakaslähtöinen pedagoginen toimintamalli osana henkilökohtaistamista

1.1 Toiminta ja konkreettiset tuotokset

Oppilaitoksen toiminta

Koulutusalaakohtaisten HOKS- ja arviointivastaavien nimeäminen ja tehtävämäärittely kevään 2018 aikana.

Lisäksi 2018 ideoitiin ja toteutettiin empatiakartta/palvelumuotoilu –julistesarja käytettäväksi HOKS –koulutuksissa konkretisoimaan yksilöllisten opintopolkujen rakentamista.

Seuraavaksi lueteltujen koulutusten sisältöjen ja toteutusten suunnittelu.

Hankkeen aikana järjestetyt koulutukset

- Koulutusalaakohtaisten HOKS- ja arviointivastaavien koulutukset keväästä 2018 alkaen
- Opettajien HOKS-koulutukset koulutusalaakohtaisten HOKS-vastaavien toteuttamina tiimi- ja yksilötoteutuksina
- Opettajien vuosittaiset koulutukset HOKS-, arviointi sekä koulutussopimus- ja oppisopimuskoulutuksiin
- Erityisesti uusille vastuuhajaajaopettajille suunnattu HOKS-koulutus syksyn 2019 Esedun yhteisessä päivässä työpajana

Jatkuvan haun opiskelijoiden yhteisten opintojen osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen –prosessia on kehitetty joustavammaksi yhteistyössä opinto-ohjaajien ja erityisopettajan kanssa.

Esedun Wilman HOKS-lomakkeiden jatkuva kehittämistyö opettajilta saatujen palautteiden perusteella. Kehittämistyössä on otettu huomioon myös eHOKS-siirtojen tuomat tietue- ja toimintatapamuutokset.

Opettajille suunnatun HOKS-koulutuksen valmistelu Esedun uuteen Kippo-Moodleen syksyn 2019 aikana. Käyttöönotto kevään 2020 aikana. Samoin tulevien HOKS-koulutusten valmistelutyö.

ForeAmmatti on otettu käyttöön osalla koulutusaloista ja erityisesti uraohjaajat ovat hyötäneet sen käytöstä. Järjestelmän kehitystyötä jatketaan yhdessä toimittajan kanssa.

Lisäksi Osaan.fi –palvelun käyttö on otettu hankkeen aikana normaaliksi osaksi opiskelijan aiemman osaamisen tunnistamista myös ns. entisessä nuorten koulutuksessa.

Henkilökohtaistamisen toimintamallia viimeistellään vielä alkuvuodesta 2020, kunhan opintohallintojärjestelmän toimittajalta saadaan viimeisetkin järjestelmämuutokset eHOKS-siirtoihin liittyen. Nämä voivat osaltaan vielä vaikuttaa ohjeistuksiin ja käytännön toimintaan opiskelijoiden henkilökohtaistamisessa.

Oppilaitoksen konkreettiset tuotokset

Toimintamalli uuden lainsäädännön mukaisen henkilökohtaistamisprosessin toteuttamiseksi on jalkautettu koko organisaatioon.

49 HOKS- ja arviointivastaavaa on koulutettu opettajien mentoreiksi.

On kehitetty empatiakartta-juliste henkilökohtaistamisen tueksi.

Koko opetushenkilöstö on saanut HOKS- ja arviointikoulutuksen sekä koulutuksen koulutusopimus- ja oppisopimuskoulutuksiin.

ForeAmmattia hyödynnetään erityisesti uraohjauksessa.

Osaan.fi-palvelua käytetään aiemman osaamisen tunnistamisessa myös ns. entisessä nuorten koulutuksessa.

2 Tavoite 2

Laajennettu opintotarjonta osana joustavia ja yksilöllisiä opintopolkuja

2.1 Toiminta ja konkreettiset tuotokset

Oppilaitoksen toiminta

Hankkeen alussa on todettu, että yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen vaatii opintotarjonnan uudelleen organisoimista. Opintotarjontaa on muodostettu opintohallinnon järjestelmiin osana vuosisuunnitteluprosessia. Samalla on parannettu opintohallintojärjestelmien teknistä toimivuutta. Opintotarjonnan kehittäminen jatkuu ja se on valmis 2021.

Selvitetään ja kartoitetaan edelleen uudenlaisia joustavampia toimintatapoja, joissa opiskelijat pääsisivät nykyistä itsenäisemmin viemään henkilökohtaistetut opintosuunnitelmansa työjärjestyksiin, mutta luonnollisesti vastuuhajaajaopettajan valvonnassa.

Jatkuvan haun opiskelijoille on kehitetty orientaatiopäivät, yto-opintopolkuja sekä jatkuvan haun paja yto-opintojen tueksi. Kaikista pakollisista yhteisistä opinnoista on tarjolla myös verkkototeutus.

Kesäajan opintotarjontaa on kehitetty sekä yhteishaussa aloittaville (kesän orientaatioopinnot) että jatkaville opiskelijoille. Kehitystyötä jatketaan edelleen.

Opintotarjonnan yhtenäistämiseksi ja laajentamiseksi on luotu syksyn 2019 aikana uusi suunnittelumalli (ns. tutkinnonosakohtainen käsikirjamalli), jonka avulla tutkinnon osan runko tullaan jatkossa luomaan uuteen Kippo-Moodleen. Samaa verkkomateriaalia voidaan hyödyntää eri paikkakunnilla sekä verkkokurssien toteutuksessa että oppilaitoksessa ja työelämässä tapahtuvien opintojen osana/tukena.

Oppilaitoksen johtoa, keskijohtoa ja opintotarjonnan kehittämisen asiantuntijoita kävi benchmarking-matkalla Salossa (Salon seudun ammattiopisto) syksyllä 2018. Syksyn 2019 aikana benchmarking-käynnit toteutettiin Jyväskylään (Gradia) ja Iisalmeen (YSAO).

Opetus- ja ohjaushenkilöstöä on ohjattu rakentamaan opintopolkuja, joissa oppilaitoksessa tapahtuva opiskelu ja työelämässä tapahtuva opiskelu (koulutus- ja oppisopimus) vuorottelevat opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti.

Opintohallintojärjestelmien kehittämistä jatketaan hankkeen toimintasuunnitelman mukaisesti tulevinakin vuosina, jotta se teknisesti mahdollistaisi mahdollisimman joustavan opintotarjonnan suunnittelun ja toteutuksen. Haasteena kehittämisessä on ollut erityisesti eri koulutusalojen välisen käytännön opetustoiminnan eroavaisuus, joten todennäköisesti yhtä ainoaa kaikille aloille sopivaa opintotarjonnan suunnittelun mallia ei pystytä jatkossakaan luomaan.

Oppilaitoksen konkreettiset tuotokset

Oppilaitoksen toteutussuunnitelmatyön tuloksena on kehitetty laajennettua opintotarjontaa, joka muodostuu kaikille yhteisestä, lähialojen välisestä sekä tutkintokohtaisesta opintotarjonnasta.

Lisäksi jokaisesta tutkinnosta on toteutussuunnitelmatyön tuloksena tuotettu opintopolkuesimerkkejä opiskelijoille.

Jatkuvaan hakuun on kehitetty jatkuvan haun opiskelijoiden orientaatiopäivä, pakollisten yhteisten opintojen verkkototeutukset ja yto-polut sekä jatkuvan haun paja yhteisten opintojen tueksi.

Kesäajan opintotarjonta on otettu käyttöön jatkaville opiskelijoille kesän 2019 opinnoissa. Lisäksi kesäajan orientaatio-opinnot aloittaville yhteishaun opiskelijoille.

Opintotarjonnan suunnittelua on kehitetty hankkeen aikana. Opintotarjontaa vuodelle 2020 on suunniteltu syksyn 2019 aikana uusimpien ohjeiden mukaisesti.

On luotu uusi suunnittelumalli: tutkinnonosakohtainen käsikirjamalli. Luotu malli pilotoidaan laajemmin 1.8.2020 uudistuvassa tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnossa kevään 2020 aikana. Käsikirjamalli otetaan käyttöön vuonna 2020 myös monissa eri tutkinnoissa yksittäisten tutkinnon osien osalta.

3 Tavoite 3

Etelä-Savon ammattiopiston toimintakulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen toisen asteen reformin mukaiseksi

3.1 Toiminta ja konkreettiset tuotokset

Oppilaitoksen toiminta

On luotu kaikkien koulutusalojen käytössä oleva Esedun arviointilomakkeisto osana näyttöjen arviointijärjestelmän kehittämistä.

Vuosittain järjestetyt kaikille Esedun opettajille suunnatut arviointikoulutukset.

Benchmarking-matka yhteistyöoppilaitokseen Odenseen Tanskaan (Syddansk Erhvervsskole 2018). Yhteisoppilaitoksen kanssa on kehitetty muun muassa opiskelijoiden ohjausta ja tukea.

Jatkuvan haun prosessia on kehitetty ja yhtenäistetty ensimmäisten kokemusten perusteella hankkeen aikana. Esimerkiksi on luotu koko oppilaitosta koskeva yhteinen jatkuvan haun aikataulu vuodelle 2020, huomioiden myös soveltuvuus- ja kielikokeet ja orientaatiopäivien ajoituksen.

Sosiaali- ja terveysalalla on kokeiltu syksyllä 2019 työssä oppimisen arviointia uudella tavalla työprosessiperustaisesti, käyttäen arvioinnin perustana ydintyöprosesseja, jotka kattavat Suun terveydenhoito -tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit. Kokeilua jatketaan kevään 2020 aikana.

Opintohallintojärjestelmää on kehitetty koko hankkeen ajan vastaamaan uuden lainsäädännön vaatimuksia sekä mahdollistamaan asiakaslähtöisen ja yksilöllisen opiskelijan ohjauksen ja yksilöllisten opintopolkujen toteutumisen.

Alkuperäisessä Esedun Priikka-osahankkeen toimintasuunnitelmassa mainittua työelämäopettajamallin kehittämistä on tehty Ammattiin-hankkeessa, samoin verkko-ohjausosaamisen kehittäminen on toteutettu eEsedu-hankkeessa, joten en raportoi niitä tarkemmin tässä yhteydessä. Yhteistyötä Ammattiin-hankkeen kanssa on kuitenkin tehty työelämäopettajamallin kehittämisessä ja eEsedu-hankkeen kanssa muun muassa opettajien verkko-ohjausosaamisen kehittämisessä ja käsikirjamallin suunnittelussa.

Oppilaitoksen konkreettiset tuotokset

Henkilöstön osaaminen on uudistunut ja vahvistunut vastaamaan reformin vaatimuksia.

Uuden lainsäädännön mukainen näyttöjen arviointijärjestelmä on otettu käyttöön hankkeen aikana, sisältäen yhtenäisen Esedun arviointilomakkeiston käytön.

Koko opetushenkilöstö on saanut arviointikoulutuksen.

Suunniteltu jatkuvan haun koko oppilaitosta koskeva yhtenäinen aikataulutus eri vaiheineen vuodelle 2020.

Opettajien työaikaa hyödynnetään aiempaa monipuolisemmin, muun muassa kesäajan opintojen ohjauksessa.

Esedun toimintakulttuuri on yhtenäistynyt aiempaan verrattuna, mahdollistaen opiskelijoiden tasavertaisemman etenemisen opinnoissaan alasta riippumatta. Yhtenäistämistyötä jatketaan edelleen. Esimerkiksi tavoitteen 2 mukainen käsikirjamallin

käyttöönotto tulee yhtenäistämään opetuksen toteutusta ja laatua eri paikkakunnilla jatkossa.

4 Työnjako ja aikataulut

4.1 Toiminta ja toteutus

Verkoston ja osaprojektin yhteiset tapaamiset ja Skype-kokoukset.

Benchmarking-vierailut eri oppilaitoksiin: Syddansk Erhvervsskole (Tanska), Salon seudun ammattiopisto, Gradia ja Ylä-Savon ammattiopisto.

Esedun henkilökunnan HOKS-, arviointi- ja koulutussopimus-/oppisopimuskoulutukset hankkeen aikana.

Yksittäisten aihealueiden kehittäminen erikseen koolle kutsutuissa asiantuntijatyöryhmissä, esimerkiksi henkilökohtaistamisen kehittäminen, opintohallintojärjestelmän kehittäminen, jatkuva haku, käsikirjamalli.

Työelämäyhteistyö sosiaali- ja terveysalan työprosessiperustaisen arvioinnin kokeilussa:

- 3 työpaikkaohjaajaa
- 2 tapaamista / työpaikkaohjaaja
- lisäksi palautekysely tapaamisten jälkeen

5 Toiminnan arviointi

5.1 Miten hankkeen toimintaa, tuloksia ja vaikutusta on arvioitu

Strategiarahoitukseenkin liittyvä ensimmäinen opettajien HOKS-osaamiskartoitus on toteutettu alkusyksyllä 2019.

Opintotarjonnan kehittämisen osalta pääosassa ovat olleet koulutussuunnittelijoilta ja koulutuspäälliköiltä tulleet palautteet.

Opettajilta tulleet palautteet järjestetyistä koulutuksista huomioidaan tulevissa koulutuksissa.

Työelämältä ja opiskelijoilta on otettu palaute työprosessiperustaisen arvioinnin kokeilusta.

Lisäksi on seurattu yksittäisiä toimintaa kuvaavia raportteja, esimerkiksi opintojen alkamispäivästä HOKSin valmistumiseen kuluvaa aikaa.

5.2 Millaisia tuloksia hankkeen toiminnan, tulosten ja vaikutusten arviointi tuotti

Reformiin liittyviä muutoksia tuli niin paljon kerralla, että uusien toimintapojen ja ohjeiden sisäistäminen vie aikaa. Pääsääntöisesti perusasiat alkavat olla henkilöstöllä hallussa, mutta hankalimmat erityisaiheet vaativat edelleen perehdyttämistä, kuten esimerkiksi arvioinnin mukauttaminen ja aiemman osaamisen tunnistaminen muualta kuin todistuksesta.

Opettajien kouluttamista jatketaan edelleen. Esimerkiksi kevään 2020 aikana HOKS-koulutuksia on tulossa tutkintovastaaville, kaikki opettajat koulutetaan vielä kerran tiimi- tai koulutusaloittain henkilökohtaisesti ja lisäksi otetaan käyttöön uudessa Kippo-Moodlessa opettajille suunnattu HOKS-nonstop-koulutus.

Myös opintohallinnon järjestelmän kehittämistyötä on hankkeenkin jälkeen aktiivisesti jatkettava. Esimerkiksi joustavan opintotarjonnan kehittäminen vaatii edelleen teknisten ratkaisujen kehittämistä sekä eri koulutusalojen erityispiirteiden huomioimisen tarkastelua suunnittelussa. Myös Wilman HOKS-lomakkeita kehitetään edelleen erityisesti alkuvuoden 2020 aikana.

Toisaalta opetusmaailma(kin) muuttuu tänä päivänä niin nopeasti, että esimerkiksi opintotarjonnan mallia ollaan kehittämässä hankkeen aikanakin jo toista kierrosta. Samoin esimerkiksi hankkeessa kehitetyt yhtenäiset Esedun arviointilomakkeet jäävät sellaisenaan vanhaksi, kun uusi kaikkia perustutkintoja koskeva arviointikriteeristö kohta jo tulee.

5.3 Miten hankkeessa saavutettujen tulosten vaikutuksia seurataan hankkeen päättymisen jälkeen

Samoin kuin tähänkin mennessä: strategiarahoitukseen liittyvän toisen opettajien HOKS-osaamiskartoitusten avulla vuoden 2020 aikana, henkilöstön koulutuspalautteista, opintotarjonnasta saatava palaute esimerkiksi opettajilta, koulutussuunnittelijoilta ja koulutuspäälliköiltä, raportit toiminnasta.

Lisäksi käyttökelpoisia tietoja saadaan myös muun muassa opiskelijapalautteista ja henkilöstön työolobarometrin tuloksista.

5.4 Miten hankkeen konkreettisia tuloksia voidaan hyödyntää ammatillisen koulutuksen järjestäjien toiminnassa?

6 Tiedottaminen

6.1 Miten on tiedotettu hankkeen käynnistämisestä

Hankkeita on käsitelty Esedun johtoryhmässä ja opetuksen johtotiimissä sekä hankeiden sisältöjä ja toimintaa esittelevissä palavereissa.

Hankkeen Esedun www-sivut on perustettu: <https://www.esedu.fi/hanke/prikka/>

6.2 Miten on tiedotettu hankkeen toiminnasta

Hankkeesta on tiedottu oppilaitoksen sisällä johdolle, koulutuspäälliköille, opettajille ja muulle henkilökunnalle.

Hankkeen työntekijät ovat jäseniä oppilaitoksen pedagogisen kehittämisen ryhmissä (esimerkiksi reformityöpajat, opetuksen johtotiimi).

Esedussa järjestettiin Prikka-verkoston tapaaminen 9.10.2018. Tilaisuuteen osallistui myös Esedun henkilökuntaa.

7 Tuotokset

7.1 Toimintamalli, raportti, julkaisu, www-sivu, muu tuotos

Empatiakartta-juliste henkilökohtaistamisen tueksi

Muu tuotos: Esedun laajennettu opintotarjonta 2020

Kustannuksista lyhyet selitteet

- *Henkilöstökustannukset*
  - *6 osa-aikaista työntekijää ja*
  - *hankkeen talouspalvelut*
- *Palvelujen ostot*
  - *empatiakartta henkilökohtaistamisen työvälineeksi –julkaisun kustannukset*
  - *arviointioppaiden painatus*
  - *ForeAmmatti-verkkopalvelu*
  - *tarjoilukuluja verkostokokous Mikkeli ja HOKS-vastaavat*
  - *seminaarit*
  - *esitteiden painatus*
- *Matkakustannukset*
  - *osallistuminen verkostokokouksiin*
  - *benchmarking-matka Tanskaan liittyen ohjauksen ja tuen järjestämiseen*
  - *sote-alan arviointikokeilun matkakulut Joensuuhun*
  - *seminaarit*

